

Spojujeme síly proti hladu a plýtvání

18. 03. 2025

18. 3. 2025 - Tisková zpráva — Potravinové banky se opírají o spolupráci napříč veřejnou správou, obchodem, regiony i evropskými partnery. Efektivní spolupráce přináší pozitivní výsledky a přispívá k udržitelnější společnosti. V loňském roce shromáždily potravinové banky rekordních 16600 tun potravin, což představuje meziroční nárůst zachráněných potravin o 20 %. Pomohly tak 430 tisícům lidí v nouzi a potvrdily svou nezastupitelnou roli v boji proti plýtvání potravinami a poskytování pomoci těm, kteří ji nejvíce potřebují, a to i během krizových událostí.

Krizová pomoc při povodních

Potravinové banky prokázaly svou připravenost během zářijových povodní, kdy zajišťovaly klíčovou humanitární pomoc do zaplavených oblastí. Ve spolupráci s IZS a humanitárními týmy poskytovaly základní potraviny a pitnou vodu. Celkem byla distribuována materiální pomoc v hodnotě 130 milionů Kč, a to díky obrovské vlně solidarity občanů a firem z celé republiky. „Bylo to náročné období a jsem rád, že jsme jako tým potravinových bank dokázali reálně pomoci v nejtěžších chvílích a naše pomoc stále pokračuje,“ poznamenal Tomáš Zatloukal, ředitel Potravinové banky Olomouckého kraje.

Potraviny nepatří do koše

Každý den potravinové banky svážejí neprodejné potraviny a tím je zachraňují, aby neskončily v odpadu. Za rok 2024 bylo zachráněno 16 600 tun potravin a drogerie, z toho 8 800 tun pocházelo z obchodních řetězců. „Každé zachráněné jablko je výsledkem intenzivní spolupráce na straně obchodníků, týmu potravinových bank a sociálních partnerů. Pro potraviny jezdíme ráno i večer, prodlužujeme jejich spotřebu zmrazováním nebo je zpracováváme v transformačních kuchyních,“ popisuje proces Aleš Slavíček, ředitel České federace potravinových bank.

Ministerstvo zemědělství (MZe) dlouhodobě finančně podporuje potravinové banky prostřednictvím zákona o potravinách a tabákových výrobcích a dotačního programu Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením. Hlavním cílem finanční podpory je přispět ke snížení plýtvání potravinami, a předejít tak vzniku potravinového odpadu. Ministerstvo podporuje zejména shromažďování, skladování a distribuci potravin získaných podle ustanovení zákona o potravinách, které jsou určeny pro občany bez adekvátního přístupu k základním potravinám. „Efektivní nakládání s potravinami navíc přispívá k ochraně životního prostředí, snižování emisí a omezení odpadu. Do budoucna se Ministerstvo zemědělství zaměří na posílení informovanosti a rozšiřování sítě spolupráce mezi výrobci, obchodníky a charitativními organizacemi. Chceme stále zefektivňovat systém darování potravin a minimalizovat jejich plýtvání,“ doplňuje ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

V roce 2024 bylo v rámci dotačního programu MZe vyplaceno téměř 95 mil. Kč, které byly využity na neinvestiční podporu zajištění samotného provozu potravinových bank. Dlouhodobě jde o jedinou stálou podporu provozních nákladů potravinových bank ze státního rozpočtu. Celkem byla od roku 2016 do 2024 poskytnuta podpora z MZe více než 682 mil. Kč. V roce 2025 je schválena alokace dalších 104 mil. Kč.

Výdejny pomáhají nejzranitelnějším

Potravinové banky nabízí pomoc lidem, kteří se ocitnou v nouzi. V roce 2024 pomohly 430 tisícům lidí prostřednictvím 1 452 organizací a 201 výdejen přímé potravinové pomoci. Díky spolupráci potravinových bank a obcí bylo rozdáno přes 370 tisíc potravinových balíčků, zejména rodinám v krizi, samoživitelům a seniorům. „Potravinové banky jsou pro mě srdcovým tématem. Pomoc zajišťujeme i

prostřednictvím projektu Pompo III, na který je od května 2023 do dubna 2026 vyčleněno 684 milionů korun z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu. Pomáháme lidem v tíživých situacích nejen potravinovou a materiální pomocí, ale také motivací k řešení příčin jejich problémů. Žádný sociální systém se bez takové podpory neobejde. Vyzývám všechny, kdo zvažují podporu potravinových bank, aby neváhali. Je to přímá pomoc těm nejpotřebnějším. Děkuji všem, kdo přispívají, ať už finančně, nebo materiálně," uvedl ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL).

Investice do dobudování infrastruktury

Potravinové banky operují v 15 regionálních logistických centrech a centrálním Logistickém centru v Praze. Bez kvalitního zázemí a logistické infrastruktury by nebylo možné dosahovat takových výsledků. „V České republice se ročně vyhodí 100 kilogramů potravinového odpadu na obyvatele. Potravinové banky pomáhají předcházet vzniku gastroodpadu a dostávají potraviny k lidem v nouzi. Proto jejich činnost podporuje i Ministerstvo životního prostředí, které za posledních deset let investovalo do jejich vybavení a zázemí 504 milionů korun a v tomto roce jsme přidali dalších 50 milionů. Prostředky budou využity na modernizaci skladů, pořízení svozové či manipulační techniky a zefektivnění distribuce potravin. Navíc do roku 2027 máme v Operačním programu Životní prostředí připraveno dalších 150 milionů korun," uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL) a doplnil: "Kromě podpory potravinových bank MŽP podporuje také projekty výzkumu a vývoje zaměřeného na potravinové odpady a jejich omezování. Je pro nás podstatné, abychom dokázali ještě více předcházet vzniku potravinových odpadů v různých fázích potravinového řetězce."

Spolupráce je klíčem k úspěchu

Aleš Slavíček, ředitel České federace potravinových bank: „Loňský rok byl plný výzev, ale prokázalo se, že spoluprací dokážeme překlenout i těžká období. Jsme vděční za každého dárce, podporu ze strany ministerstev i firem a důvěru, kterou cítíme každý den.“

Potravinové banky, které v roce 2024 oslavily 30 let své existence v ČR, dokazují, že spojení veřejné správy, neziskového sektoru a firem přináší významné společenské přínosy a přispívá k udržitelnosti.

Ilustrativní fotografie z práce potravinových bank ke stažení.

Report Potravinových bank za rok 2024.

Pro více informací a komentáře kontaktujte:

Vendula Seifertová

Česká federace potravinových bank

E-mail: v.seifertova@potravinovabanka.cz

www.potravinovebanky.cz